

6. 10. 2017

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Narovnání v řízení o přestupcích

Dohoda o narovnání, zavedená a upravená zákonem č. [250/2016](#) Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, který je účinný od 1.7.2017, je tzv. odklonem od standardního ukončení přestupkového řízení, který v českém právním řádu nepochybně chyběl a to i s ohledem na trestní řízení, kde tento institut funguje již od roku 1995. Určitě se jedná o významný krok dopředu, který snad povede k motivaci obviněného nahradit způsobenou škodu poškozenému.



Z povahy institutu narovnání vyplývá, že tento alternativní způsob řešení je možno využít pouze v těch případech, kdy je účastníkem řízení o přestupku i poškozený, se kterým obviněný uzavře dohodu o narovnání, kterou musí schválit správní orgán. Pokud tedy v řízení o přestupku z nějakého důvodu nevystupuje poškozený, není vůbec možné o narovnání uvažovat. Aby se však věc mohla vyřídit pomocí tohoto odklonu, je třeba současně splnit několik podmínek stanovených v § 87. Rozhodně však obviněnému nevzniká žádný nárok na vyřízení věci schválením dohody o narovnání, i když obviněný dohodu s poškozeným uzavřel. Nebude se tedy jednat o běžný způsob vyřízení věci, ale spíše o výjimečnou situaci, kdy budou splněny veškeré podmínky stanovené zákonem.

První podmínkou je, že takový způsob vyřízení věci **nebude v rozporu s veřejným zájmem a bude dostačující** vzhledem k povaze a závažnosti přestupku, k míře, jakou byl veřejný zájem dotčen a dále k osobě obviněného a jeho poměrům. Při zkoumání této podmínky bude velmi záležet na konkrétní situaci daného případu a jeho posouzení správním orgánem. Ve veřejném zájmu však jistě nebude řešení přestupku dohodou o narovnání u obviněného, který v minulosti dopustil opakovaně nějakého podobného přestupku a prokazatelně se nepoučil ze svého předchozího protiprávního jednání a nadále porušuje právní předpisy.

Druhou podmínkou je **prohlášení obviněného, že skutek, za který je stíhán, spáchal**, a zároveň zde neexistuje důvodná pochybnost o tom, že toto přiznání není učiněno svobodně, vážně a určitě. Jak uvádí i důvodová zpráva k zákonu, nejedná se zde o vyslovení viny obviněného, obviněný nebude uznán vinným, a proto se přestupek v tomto případě nebude zapisovat do evidence přestupků vedené Rejstříkem trestů. Z chování obviněného nesmí být patrné, že se přiznává ke spáchání skutku pouze z donucení nebo strachu, nebo že prohlášení činí v omylu či z legrace.

Obviněný dále musí **uhradit poškozenému škodu nebo mu vydat bezdůvodné obohacení**, které spáchaným skutkem získal. Z této podmínky jasně vyplývá, že dohodu o narovnání je možno uzavřít pouze tehdy, vznikne-li spáchaním přestupku poškozenému nějaká škoda nebo pokud se na jeho úkor pachatel přestupku obohatil. Škodou se rozumí dle občanského zákoníku újma na jmění. Pokud tedy dojde ke vzniku nemajetkové újmy, nebude v tomto případě možné použít k vyřešení věci narovnání. K tomuto omezení hovoří důvodová zpráva v tom smyslu, že byť je součástí řízení o přestupku i tzv. adhezní řízení, může se lehce stát, že takové posouzení škody a obzvlášť

nemajetkové újmy bude nad síly správního orgánu a to jak už odborného nebo kapacitního.

Poslední podmínkou je **složení peněžní částky obviněným na účet správního orgánu určené k veřejně prospěšným účelům**. Zde se předpokládá osobní iniciativa obviněného, který musí požádat správní orgán o určení příjemce částky, její výši a lhůtu k jejímu uhrazení. Výše částky se musí odvíjet od povahy a závažnosti spáchaného přestupku, tak aby nebyla zjevně nepřiměřená. Rovněž se zohledňuje výše pokuty, kterou je možno za spáchaný přestupek uložit. Výše pokuty tedy může sloužit jako určitý výchozí bod k určení výše této peněžité částky.

Zákon taxativně vymezuje subjekty, které se mohou stát příjemcem této shora uvedené peněžité částky. Příjemcem se může stát kraj, obec, státní fond, státní příspěvková organizace, příspěvková organizace územního samosprávného celku, registrovaná církev nebo náboženská společnost nebo jimi zřízená právnická osoba, spolek, veřejně prospěšná právnická osoba, fundace, veřejná vysoká škola nebo dobrovolný svazek obcí.

Samozřejmostí je existence dohody mezi obviněným a poškozeným. Dohoda bude obsahovat především určení výše škody způsobené spáchaním přestupku nebo určení výše bezdůvodného obohacení získaného spáchaním přestupku a způsob jeho vydání či způsob nahrazení způsobené škody. Způsob náhrady bude pravděpodobně nejčastěji spočívat v penězích, ale není vyloučen ani jiný způsob náhrady, např. pořízení nové věci, která byla spáchaním přestupku poničena. Dohoda může obsahovat i jiná vzájemná práva a závazky mezi obviněným a poškozeným. Před samostatným schválením dohody o narovnání, musí správní orgán vyslechnout obviněného a poškozeného za účelem zjištění, zda dohoda byla uzavřena dobrovolně, zda souhlasí s jejím schválením, o způsobu uzavření a dalších okolnostech uzavření dohody.

Kromě toho je správní orgán povinen poučit obviněného o právních důsledcích schválení dohody o narovnání. V první řadě právní moci rozhodnutí o schválení dohody o narovnání řízení o projednávaném přestupku končí. Dále se vydáním rozhodnutí o schválení narovnání přerušuje promlčecí doba a vzniká překážka věci rozsouzené. Pokud budou splněny všechny výše uvedené podmínky, správní orgán dohody rozhodnutím schválí.

Zákon v § 93 odst. 3 upravuje náležitosti výrokové části rozhodnutí o schválení dohody o narovnání, která musí obsahovat kromě náležitostí podle správního řádu popis skutku s označením místa, času a způsobu jeho spáchaní a jeho právní kvalifikaci, u obviněného, který je fyzickou osobou, jeho formu zavinění, výrok, že se schvaluje dohoda o narovnání a její obsah (výše nahrazené škody nebo vydaného bezdůvodného obohacení či jiné odčinění), výši a příjemce částky jdoucí na veřejně prospěšné účely, výrok o zastavení řízení a náhradě nákladů řízení a případně také údaj o právním nástupnictví právnické osoby nebo podnikající fyzické osoby.

Pokud jde o výrok o náhradě nákladů řízení, vyvstává otázka, zda v tomto případě má správní orgán obviněnému ukládat povinnost náklady řízení nahradit, protože ustanovení zákona upravující náklady řízení výslovně stanovuje, že správní orgán uloží obviněnému, **kteřý byl uznán vinným**, povinnost nahradit náklady řízení a to paušální částkou. Protože však rozhodnutí o schválení dohody o narovnání výrok o uznání obviněného vinným neobsahuje, nejspíš by tak správní orgán neměl tuto povinnost obviněnému ukládat. Důvodová zpráva k tomu pouze uvádí, že obviněnému bude paušální částka uložena k úhradě v případě, že byl uznán vinným, tedy bylo rozhodnuto o tom, že řízení o přestupku vyvolal porušením své právní povinnosti. Podmínku o uznání obviněného vinným ale už neobsahuje odstavec 2 § 95, týkající se náhrady účelně vynaložených nákladů poškozeného s uplatněním jeho nároku a správní orgán tedy může uložit obviněnému povinnost tyto náklady poškozenému uhradit, pokud řádně prokázal jejich vznik a výši.

Odvolání proti rozhodnutí, kterým správní orgán schválil dohodu o narovnání, může do 15 dnů ode dne oznámení rozhodnutí podat ten, kdo schválenou dohodu o narovnání uzavřel, tedy obviněný a poškozený, dále zákonný zástupce a opatrovník mladistvého obviněného a orgán sociálně-právní ochrany dětí. Zde je zajímavé, že na rozdíl o rozhodnutí o přestupku, kterým je vyslovena vinna obviněného, zde zákon výslovně neuvádí, že zákonný zástupce mladistvého a orgán sociálně-právní ochrany dětí může podat odvolání jen ve prospěch mladistvého, jak tomu tak je v § 96 odst. 1 písm. c). Pravděpodobně ale budeme z povahy věci dovozovat, že odvolání budou moci podat pouze ve prospěch mladistvého obviněného. Na zvážení samozřejmě bude v každém konkrétním případě skutečnost, zda odvolání proti rozhodnutí o schválení dohody o narovnání bude ve prospěch mladistvého, či nikoliv.

JUDr. Květoslav Hlína,
advokát

Mgr. Zuzana Bednářová,
advokátní koncipientka

[HSP & Partners advokátní kancelář v.o.s.](#)

Vodičkova 710/31
110 00 Praha 1

Tel.: +420 734 363 336
e-mail: ak@akhsp.cz

Zdroje:

Důvodová zpráva k zákonu č. [250/2016](#) Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich
Jemelka, L, Vetešník, P. Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, Zákon o některých přestupcích. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2017, 1153 s.

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nepřavomocné povolení stavby a změna územního plánu](#)
- [Letiště a letecké stavby](#)
- [Nejvyšší správní soud vymezuje nové hranice zneužití práva u běžných nákladů na reklamu](#)
- [Limity dohledu nad výkonem znalecké činnosti](#)
- [Stavebníci získávají od roku 2026 silnější pozici v soudních sporech o povolení stavby](#)
- [Novela zákona o spotřebitelském úvěru: zásadní regulatorní přelom, který změní finanční trh i praxi poskytovatelů spotřebitelských úvěrů](#)
- [Regulace cen taxislužby v roce 2026: co se mění a jaké mají obce možnosti?](#)
- [Jaké klíčové změny přináší návrh novely stavebního zákona?](#)
- [Nový zákon o zbraních a střelivu](#)
- [Novela zákona o pyrotechnice: likvidace profesionálů namísto zmírnění negativních vlivů](#)

- [Nový zákon o zbraních - hlavní a vedlejší držitelé a změny v posuzování zdravotní způsobilosti](#)